

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 19 stycznia 2015 r.

PS-KNPS.431.6.53.2014.KD

**Pan
Bogdan Łużny
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Lubomierzu
pl. Wolności 1
59- 623 Lubomierz**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 12, 13 i 14 listopada 2014 roku na podstawie art. 22 pkt 8, art.126 i art.127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182, ze zm.) oraz § 5 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543 ze zm.), Zespół kontrolny w składzie: Katarzyna Dereń – starszy inspektor wojewódzki – przewodniczący zespołu, Helena Sławska – starszy inspektor wojewódzki – kontroler z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę kompleksową w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubomierzu z zakresu zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej, realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, realizacji zadań własnych gminy, realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz realizacji wybranych zadań z art. 110 ust.1 ustawy o pomocy społecznej, obejmującą okres od 1 stycznia 2013 roku do dnia kontroli.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 24 czerwca 2014 roku Plan Kontroli na II półroczu 2014 roku.

W okresie objętym kontrolą funkcję Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej pełnił Pan Bogdan Łużny zatrudniony na stanowisku od 1 maja 2006 roku, który jest odpowiedzialny za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień.

Podpisany w dniu 2 stycznia 2015 roku protokół z przedmiotowej kontroli zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia, do którego nie wniesiono zastrzeżeń.

W związku z powyższym, Wydział Polityki Społecznej tut. Urzędu przedkłada niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Wojewoda Dolnośląski wykonywanie zadań przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubomierzu w kontrolowanym zakresie ocenił pozytywnie z nieprawidłowościami.

W trakcie kontroli stwierdzono, że osoby zatrudnione w Ośrodku na stanowisku Kierownika i pracowników socjalnych, realizujące pracę socjalną w środowisku, posiadają wymagane ustawą kwalifikacje. Ustalono, że Ośrodek spełnia normę określoną w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którą winien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku 1 pracownik socjalny na 2 tysiące

mieszkańców (Miasto i Gminę Lubomierz zamieszkuje 6032 osoby, w MGOPS pracę socjalną wykonuje 3 pracowników socjalnych).

Z ustaleń dokonanych podczas kontroli wynika, że Gmina Lubomierz realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust.1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20. Zadania wymienione w art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9, 12, 16a nie były realizowane, gdyż w okresie objętym kontrolą nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie.

Gmina Lubomierz realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4, 5. Zadanie dotyczące przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie (art.17 ust. 2 pkt 2) nie było realizowane z uwagi na brak zgłoszeń. Gmina Lubomierz nie podejmowała uchwały dot. ustalenia wysokości zasiłku na ekonomiczne usamodzielnienie oraz szczegółowych warunków przyznawania i zwrotu tego świadczenia.

Zadanie z art. 17 ust. 2 pkt 3 nie było realizowane, w razie potrzeby osoby wymagające umieszczenia w DPS kierowane są do domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia znajdujących się poza terenem Gminy.

Organ kontrolny ustalił również, że Gmina Lubomierz realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej określone w art. 18 ust. 1 pkt 6 zgodnie z ustawą z dnia 29 grudnia 2005 roku o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.) do dnia 31 grudnia 2013 roku i wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 ustanowionego Uchwałą Rady Ministrów Nr 221 (M.P. z 2013 poz. 1024).

MGOPS nie wypłacał wynagrodzenia za sprawowanie opieki na podstawie art.18 ust.1 pkt 9, z uwagi na brak zgłoszeń.

Zadanie dotyczące organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art.18 ust.1 pkt 3) nie było realizowane, gdyż na terenie Gminy brak jest zapotrzebowania w tym zakresie.

Gmina Lubomierz nie przyznawała i nie wypłacała zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową, ponieważ w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły takie zdarzenia (art. 18 ust. 1 pkt 4).

Na terenie Gminy i Miasta Lubomierz nie ma środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5). Pozostałe zadania wynikające z art. 18 pkt 7 i 8 nie były wykonywane, gdyż nie ubiegano się o pomoc w tym zakresie.

Zadanie dotyczące koordynowania przez Ośrodek realizacji Strategii, o której mowa w art. 110 ust. 4 było realizowane. Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w zakresie realizacji zadania art.110 ust. 5, nie wytaczał powództw o roszczenia alimentacyjne. Jednakże pracownicy Ośrodka w ramach pracy socjalnej osobom zainteresowanym świadczą pomoc m.in. w pisaniu pism procesowych dot. postępowań alimentacyjnych.

Zadanie wskazane w art. 110 ust. 6 nie było realizowane – Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami, natomiast pracownicy socjalni Ośrodka osobom zainteresowanym udzielali informacji, wydawali wnioski, pomagali w ich wypełnianiu i kompletowaniu dokumentacji medycznej.

Zadanie dotyczące składania radzie gminy corocznego sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiania potrzeb w zakresie pomocy społecznej (art.110 ust.9) było realizowane.

W toku kontroli sprawdzono, pod względem merytorycznym, akta osób otrzymujących świadczenia w formie zasiłków okresowych, stałych, zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych, zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego. Dokonano kontroli akt osób otrzymujących pomoc na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 2005 roku o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020, osób, którym świadczona jest pomoc w formie usług

opiekuńczych, ponoszących odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej, którym przyznano pomoc w zakresie schronienia oraz sprawienia pogrzebu.

Na sformułowanie oceny, oprócz powyższych ustaleń, wpływ miały również następujące nieprawidłowości:

1. w sprawach, dot. przyznania pomocy w formie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, wywiady środowiskowe sporządzone zostały na niewłaściwym formularzu wywiadu,
2. niewłaściwe oznaczenie organu w decyzjach potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
3. w kontraktach socjalnych brakowało daty, w której miała nastąpić ocena realizacji działań ustalonych w kontrakcie socjalnym,
4. brak decyzji zmieniającej dot. usług opiekuńczych w przypadku czasowego zaprzestania świadczenia usług,
5. przeliczenie odpłatności strony za pobyt w domu pomocy społecznej w przypadku, gdy zmiana dochodu osoby nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, błędne ustalenie odpłatności za pobyt w dps,
6. brak uchwały rady gminy dotyczącej ustalenia wysokości zasiłku na ekonomiczne usamodzielnienie oraz szczegółowych warunków przyznawania i zwrotu tego świadczenia,
7. brak aktualnej uchwały rady gminy dot. sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym.

W trakcie kontroli dokonano następujących ustaleń:

Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego:

- w sprawdzonych sprawach wywiady sporządzono na druku rodzinnego wywiadu środowiskowego część IV, a nie na druku wywiadu dot. osób i rodzin poszkodowanych w wyniku sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także klęski żywiołowej bądź zdarzenia losowego część VII wywiadu.

Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych:

- w decyzjach potwierdzających prawo do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wskazano niewłaściwy organ wydający te decyzje. Organem właściwym zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych jest wójt, burmistrz, prezydent miasta, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy, a nie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubomierzu.

Kontrakty socjalne:

- w sprawdzonych kontraktach (M.A., E.K., A.N.) w części I A w pkt V „Ocena realizacji działań ustalonych w kontrakcie socjalnym nastąpi w dniu ...” oraz w części II A w pkt III „Ocena realizacji zmian wprowadzonych do kontraktu socjalnego nastąpi w dniu ...” – brakowało konkretnego terminu, w którym miała nastąpić ocena.

Usługi opiekuńcze:

- w sprawie Nr 3 (E.K.-K.) do decyzji Nr MGOPS/UsO/8225/436/2014 z dn. 18.06.2014 r. nie sporządzono decyzji zmieniającej na podstawie art. 106 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, pomimo stwierdzonego faktu, że strona złożyła oświadczenie, iż: „została poinformowana o dwutygodniowej nieobecności opiekunki pani H.M. Od dnia 04 VIII 2014 do 17 VIII 2014 r. w codziennych czynnościach pomagać mi będą moje przyjaciółki”. Mając na uwadze posiadane informacje o nieobecności opiekunki świadczącej usługi opiekuńcze właściwym było zweryfikowanie wydanej decyzji.

Kierowanie do dps i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu:

- w sprawie Nr 1 (A.L.) decyzją Nr MGOPS/8226/210/2012 z dn. 02.04.2012 r. ustalono odpłatność strony za pobyt w dps w wys. 980,08 zł miesięcznie, przyjmując dochód strony w kwocie 1.400,12 zł. W związku ze zmianą wysokości dochodu w m-cu III 2013 r. nieprzekraczającą 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (dochód strony wynosił 1.044,53 zł) decyzją Nr MGOPS/8226/277/2013 z dn. 03.04.2013 r. zmieniono odpłatność za pobyt w dps i ustalono kwotę odpłatności w wys. 1.011,17 zł miesięcznie od 1.03.2013 r. Strona nadal powinna wносить odpłatność w wys. 980,08 zł.

Decyzją Nr MGOPS/DPS/8226/338/2014 z dn. 23.04.2014 r. zmieniono odpłatność strony w związku ze zmianą sytuacji dochodowej przekraczającą 10 % kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej. Od 1.04.2014 r. w/w ponosi odpłatność w wys. 1.026,88 zł. Odpłatność została ustalona prawidłowo. W okresie od III 2013 r. do III 2014 r. po stronie mieszkańca powstała nadpłata w łącznej kwocie 404,17 zł. (31,09 zł x 13 miesięcy = 404,17 zł), a po stronie Gminy powstała niedopłata w tej samej wysokości.

- w sprawie Nr 2 (A.G.) decyzją Nr MGOPS/8226/204/2012 z dn. 29.03.2012 r. ustalono odpłatność strony za pobyt w dps w wysokości 620,08 zł miesięcznie przyjmując dochód strony w wysokości 885,83 zł. W związku ze zmianą sytuacji dochodowej w miesiącu III 2013 r. nieprzekraczającą 10 % kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (dochód strony 912,73 zł) decyzją Nr MGOPS/8223/274/2013 z dnia 27.03.2013 r. zmieniono odpłatność strony za pobyt w dps do wysokości 638,95 zł miesięcznie od 1.03.2013 r. Strona nadal winna ponosić odpłatność w wysokości 620,08 zł. W okresie od III 2013 r. do XI 2014 r., po stronie mieszkańca powstała nadpłata w łącznej kwocie 396,27 zł (18,87 zł x 21 miesięcy = 396,27 zł), a po stronie Gminy powstała niedopłata w tej samej wysokości.

Przyjęty sposób dokonywania zmian w decyzjach ustalających odpłatność strony za pobyt w dps jest niezgodny z art. 106 ust. 3b, ponieważ zmiana dochodu osoby samotnie gospodarującej w okresie ponoszenia odpłatności za świadczenie niepieniężne nie wpływa na wysokość tej odpłatności, jeżeli kwota zmiany nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.

W powyższych sprawach MGOPS wszczął postępowania i wydał decyzje zmieniające w części dot. wysokości odpłatności za pobyt w dps, powstałą nadpłatę zwrócił stronom, a niedopłatę wyrównał na rachunek dps. W związku z powyższym odstępuje się od wydania zalecenia w kwestii zwrotu i wyrównania odpłatności za dps.

Gmina Lubomierz ma nieaktualną Uchwałę Nr XXXIV/200/97 Rady Miejskiej Gminy Lubomierz z dnia 27 czerwca 1997 roku w sprawie zasad zwrotu wydatków na usługi lecznicze, pomoc rzeczową, zasiłki celowe i wydatki na koszty pogrzebu. Przedmiotowa Uchwała została podjęta na podstawie ustawy z dnia 29 listopada 1990 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 1993 r. Nr 13, poz. 60 z późn. zm.), która obowiązywała do 30.04.2004 roku. Uchylenie przepisów ustawowych powoduje „automatyczną” utratę mocy obowiązujących uchwał wydanych na podstawie uchylonych przepisów z dniem wejścia w życie ustawy uchylającej. Od dnia 1 maja 2004 r. obowiązuje ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity - Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).

W związku z przeprowadzoną kontrolą oraz stwierdzonymi nieprawidłowościami Wydział Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przesyła do realizacji następujące zalecenia:

1. Sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osób lub rodzin poszkodowanych w wyniku zdarzenia losowego ustalać wypełniając części VII kwestionariusza wywiadu.

Podstawa prawna: § 8 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012 r., poz. 712)

Termin wykonania: na bieżąco.

2. Przeliczenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej dokonywać w oparciu o art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej tj. gdy kwota zmiany dochodu mieszkańca przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.
Podstawa prawna: art. 106 ust. 3b ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) art. 155 art., 163 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
3. W rozstrzygnięciach decyzji przyznających pomoc w formie usług opiekuńczych określać faktyczny okres objęcia pomocą. W przypadku braku możliwości realizowania usług z przyczyn kadrowych weryfikować decyzje przyznające pomoc w zakresie okresu przyznania usług.
Podstawa prawna: art. 50 ust. 5, art. 106 ust.5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz.182 ze zm.), art. 107, art. 155 kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 267 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco
4. Przedsięwziąć działania zmierzające do podjęcia uchwały dot. zwrotu wydatków na pomoc rzeczową, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego.
Podstawa prawna: art. 96 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).
Termin wykonania: niezwłocznie.
5. Podjąć działania zmierzające do opracowania dokumentu określającego sposób sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym oraz zasad zwrotu kosztów pogrzebu.
Podstawa prawna: art. 17 ust.1 pkt 15, art. 44, art. 96 ust.3 ustawy z dn.12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).
Termin wykonania: niezwłocznie.
6. Przedsięwziąć działania zmierzające do podjęcia uchwały określającej wysokość oraz szczegółowe warunki i tryb przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie.
Podstawa prawna: art. 43 ust. 10, art. 96 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).
Termin wykonania: niezwłocznie.
7. W zawartych kontraktach socjalnych wskazywać datę oceny realizacji działań ustalonych w kontrakcie.
Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 roku w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz. U. Nr 218, poz. 1439), art. 45 ust. 2, art. 108 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz.182 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorota Grzybowska
Z-C A D Y H E K T O R A
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Pan Wiesław Ziółkowski
Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz
Urząd Gminy i Miasta Lubomierz
pl. Wolności 1
59-623 Lubomierz
2. a/a